

ISSN: 2149 - 5645

International Journal of Humanities and Education

Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi

Yıl : 2019 Cilt: 5 Sayı: 12

Dr. Halil TURGUT

Editörler / Editors

Dr. Saadettin YILDIZ

Dr. Gökçe Yükselen PELER – Dr. Halil TURGUT

Teknik İşler / Technical Services

Gürcan LOKMAN

Yazı İşleri / Secretarial Work

Saffet YILMAZ

Yayın Kurulu / Editorial Board

Dr. Bülent ŞEN / Kırklareli Üniversitesi

Dr. Hakan AKÇAY / Yıldız Teknik Üniversitesi

Dr. Hristo SALDZHIEV / Trakia Üniversitesi

Dr. Maral TAGANOVA / Mahtumkulu Dil, Edebiyat ve Millî Elyazmaları Enstitüsü

Dr. Olga PİLLİ / Girne Amerikan Üniversitesi

Dr. Oxana MANOLOVA YALÇIN / Girne Amerikan Üniversitesi

Dr. Pi-Chu KUO / National Pingtung Üniversitesi

Dr. Qiyas ŞÜKÜROV / Yozgat Bozok Üniversitesi

Dr. Robert E. YAGER / Iowa Üniversitesi

Dr. Rysbek ALİMOV / İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Dr. Zeki AKÇAM / Kıbrıs Sosyal Bilimler Üniversitesi

Dr. Zeynep ELBASAN / İndiana Üniversitesi

İdare Merkezi / Adress

Yenidoğan Mahallesi, Alperen Caddesi, Köşker Konağı, Bina No: 11, Kat 13, Daire 40, Talas /

Kayseri, Tel: +90 507 041 54 09

ijhe.org / editor.ijhe@gmail.com

Yayın Türü / Type of the Periodical

Altı aylık, uluslararası hakemli dergi / Biannually, international refereed journal

İçindekiler / Context***Araştırma Makaleleri / Research Articles***

897 – 919 *Peçenek-Oğuz Kökenli Çıtak Türklerinin Dili Üzerine*

Hanife GEZER

920 – 941 *Influence Of Socio-Cultural Factors On Girls' Educational And Career Aspirations In Public Secondary Schools In Samburu County, Kenya*

Joseph Gachigua MUNGAI

942 – 959 *Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Fen Sınıflarında Çoklu Bilme Biçimlerine Yer Verilmesine Yönelik Görüşleri*

Halil TURGUT & Zeynep ERGÜN

960 – 975 *Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Hafızalarında Yer Alan Bellek Destekleyiciler ve Bunlara Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi*

Kadriye KAYACAN & Münevver ÖZLÜLECI & Ayşegül ARSLAN

976 – 991 *Community of Practice: Supporting EFL Pre-Service Teachers in Conflict*

Resolution Paula Andrea Roa GOMEZ & Andres Danelfi Vasquez RODRIGUEZ & Astrid Ramirez VALENCIA

992 – 1018 *Principals-Stakeholders Collaboration In School Guidance And Counselling: Effectiveness And Constraints In Control Of Drug Abuse Among Students In Kenya*

Joseph Gachigua MUNGAI

1019 – 1036 *Lise Öğrencilerinin Botanik Bahçeleri İle İlgili Tutumlarının Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi*

Esra ÖZAY KÖSE & Şeyda GÜL

1037 – 1063 *Ozanların Âşıktan Babaya Dönüşüm Serüveni: Âşık Tarzı Şiir Geleneğinin Teşekkülünde Bektaşiliğin Rolü*

Erhan ÇAPRAZ

1064 – 1081 *Kırgızistan Devlet Tarih Müzesi Bahçesinde Yer Alan Balballar*

Eyüp POLAT

1082 – 1109 *Âşık Seyrânî'nin 'Kuşlar Destanı' Üzerine Ayrıntılı Bir İnceleme*

Betül GÖRKEM

1110 – 1133 *Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi 186 Sayılı Kararından Johnson Mektubuna Türkiye'nin Kıbrıs Politikaları*

Ergenekon SAVRUN

1134 – 1153 *İşletmelerin Müşteri Temsilcisinden Nitelik Talepleri; Türk Hazır Giyim Sektörü Uygulaması*

Ahmet ÖZBEK

1154 – 1181 *Diyarbakır ve Çevresinin Hilafetin Kaldırılmasına Karşı Verdiği Tepkiler Üzerine Bir İnceleme*

Edip BUKARLI

1182 – 1200 *Bilimsel Tekrarlanabilirlik İlkesi Kapsamında Pozitivist Metodolojinin Evrensel Yasalara Ulaşma İdeali*

Uğur Berk KALELİOĞLU

1201 – 1215 *İktidardan Halka Dilin İşlevi*

Yusuf GÖKKAPLAN

1216 – 1244 *Selvi Boylum Al Yazmalı Göstergibilimsel Yöntem Bilimiyle Analizi*

Canan Alev MEVLANA & Zihniye OKRAY

Kitap İncelemesi / Book Review

1245 –1247 *Bukarlı, Edip (2019). 19 .Yüzyıl Osmanlı Devlet Adamı Bâbânzâde Mustafa Zihni Paşa'nın Hayatı ve İlmî Kişiliği, İstanbul: Libra Kitap. 274 s., ISBN: 9786057884091.*

Batuhan İsmail KIRAN

Bilim Kurulu / Scientific Board

Dr. Ahmet ALBAYRAK / Erciyes Üniversitesi / Türkiye

Dr. Betül AYDOĞDU GÖRKEM / Erciyes Üniversitesi / Türkiye

Dr. Elçin İBRAHİMOV / Azerbaycan Milli İlimler Akademisi / Azerbaycan

Dr. Emrah BOZOK / Milli Savunma Üniversitesi, Kara Harp Okulu / Türkiye

Dr. Fatih BALCI / Kayseri Üniversitesi / Türkiye

Dr. Güven ARIKLI / Kıbrıs İlim Üniversitesi / Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

Dr. Hülya ERAYDIN ARGUNŞAH / Erciyes Üniversitesi / Türkiye

Dr. Kutluk Kağan SÜMER / İstanbul Üniversitesi / Türkiye

Dr. Mehmet TOPAL / Anadolu Üniversitesi / Türkiye

Dr. Muharrem DAYANÇ / İstanbul Medeniyet Üniversitesi / Türkiye

Dr. Murat TURAL / Yozgat Bozok Üniversitesi / Türkiye

Dr. Mustafa ARGUNŞAH / Erciyes Üniversitesi / Türkiye

Dr. Nevzat ÖZKAN / Erciyes Üniversitesi / Türkiye

Dr. Oğuz KARAKARTAL / Lefke Avrupa Üniversitesi / Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

Dr. Selahittin TOLKUN / Anadolu Üniversitesi / Türkiye

Dr. Stoyan DİNKOV / Sofya Üniversitesi / Bulgaristan

Dr. Sultan Murat TOPÇU / Erciyes Üniversitesi / Türkiye

Dr. Zihniye OKRAY / Lefke Avrupa Üniversitesi / Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

BU SAYIDAKİ HAKEMLER / REVIEWERS IN THIS ISSUE

Prof. Dr. Behiye Akçay

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

Prof. Dr. Oğuz Serin

Lefke Avrupa Üniversitesi

Doç. Dr. Ataman Karaçöp

Kafkas Üniversitesi

Doç. Dr. Cem Gerçek

Hacettepe Üniversitesi

Doç. Dr. Gökçe Yükselen Peler

Erciyes Üniversitesi

Doç. Dr. Güner Koç Aytakin

Ufuk Üniversitesi

Doç. Dr. Güven Arıklı

Kıbrıs İlim Üniversitesi

Doç. Dr. Hakan Akçay

Yıldız Teknik Üniversitesi

<i>Doç. Dr. Halil Turgut</i>	<i>Sinop Üniversitesi</i>
<i>Doç. Dr. Mehmet Surur Çelepi</i>	<i>Pamukkale Üniversitesi</i>
<i>Doç. Dr. Mustafa Kesen</i>	<i>Adnan Menderes Üniversitesi</i>
<i>Doç. Dr. Olga Pilli</i>	<i>Girne Amerikan Üniversitesi</i>
<i>Doç. Dr. Osman Erciyas</i>	<i>Lefke Avrupa Üniversitesi</i>
<i>Doç. Dr. Özgür Kasım Aydemir</i>	<i>Pamukkale Üniversitesi</i>
<i>Doç. Dr. Recep Tek</i>	<i>Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi</i>
<i>Doç. Dr. Sultan Murat Topçu</i>	<i>Erciyes Üniversitesi</i>
<i>Doç. Dr. Zihniye Okray</i>	<i>Lefke Avrupa Üniversitesi</i>
<i>Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Önal</i>	<i>Süleyman Demirel Üniversitesi</i>
<i>Dr. Öğr. Üyesi Aslıhan Nakiboğlu</i>	<i>Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi</i>
<i>Dr. Öğr. Üyesi Bingül Subaşı</i>	<i>Yakın Doğu Üniversitesi</i>
<i>Dr. Öğr. Üyesi Can Eyüp Çekiç</i>	<i>Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi</i>
<i>Dr. Öğr. Üyesi Emrah Bozok</i>	<i>Millî Savunma Üniversitesi</i>
<i>Dr. Öğr. Üyesi Ergün Acar</i>	<i>Sinop Üniversitesi</i>
<i>Dr. Öğr. Üyesi Erhan Çapraz</i>	<i>Erciyes Üniversitesi</i>
<i>Dr. Öğr. Üyesi Fatma Albayrak</i>	<i>İstanbul Medeniyet Üniversitesi</i>
<i>Dr. Öğr. Üyesi Hakan Pabuçcu</i>	<i>Bayburt Üniversitesi</i>
<i>Dr. Öğr. Üyesi Haşim Erdoğan</i>	<i>Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi</i>
<i>Dr. Öğr. Üyesi Kağan Büyükkarcı</i>	<i>Süleyman Demirel Üniversitesi</i>
<i>Dr. Öğr. Üyesi Oğuz Kalelioğlu</i>	<i>Ufuk Üniversitesi</i>
<i>Dr. Öğr. Üyesi Remzi Aydın</i>	<i>Erciyes Üniversitesi</i>
<i>Dr. Öğr. Üyesi Tufan İnaltekin</i>	<i>Kafkas Üniversitesi</i>
<i>Yrd. Doç. Dr. Cemaliye Direktör</i>	<i>Lefke Avrupa Üniversitesi</i>
<i>Yrd. Doç. Dr. Deniz Ergün</i>	<i>Lefke Avrupa Üniversitesi</i>
<i>Yrd. Doç. Dr. Feride Sülen Şahin Kıralp</i>	<i>Lefke Avrupa Üniversitesi</i>
<i>Yrd. Doç. Dr. Hasan Altun</i>	<i>Lefke Avrupa Üniversitesi</i>
<i>Yrd. Doç. Dr. Meryem Karaaziz</i>	<i>Yakın Doğu Üniversitesi</i>

Yrd. Doç. Dr. Özgür Batur

Girne Amerikan üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Sezer Kanbul

Yakın Doğu Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Suzan Söznmez

Girne Amerikan Üniversitesi

Dr. Serkan Köse

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Editör Notu / Editorial Note

Teknoloji kullanma zannı (!) bizi öz kültürümüzden için için uzaklaştırıyor. Her şeyi yaklaştırdığını düşündüğümüz teknoloji, bizi kendimize yaklaşma imkânından alıkoyuyor. Dışarıda öyle bir gürültü var ki gönlümüzün sesini duyamıyoruz. Bu sebeple de kendimizi ifade konusunda her geçen gün biraz daha çaresiz kalıyoruz. Kuşaklar arası anlaşmazlık son haddine vardı. Eskiden dede-torun anlaşamıyor diye hayıflanılırdı. Günümüzde iki kardeş aynı odada, ayrı dünyalarda yaşıyor. Bu durum, insanı “eğitilemez” bir varlık hâline getiriyor. Tamamen ekrana kapanmış (içine kapanmak değil) bu çetin cevizi etrafıyla barıştırmak neredeyse imkânsız hâle gelmiş durumda. Her fırsatta söylediğimiz gibi, eğitim sistemimiz bu yeni insan tipine göre kendini yenilemek zorundadır.

Acaba çözüm, insanın kültürel bir varlık olduğunu hatırlayıp ona göre tedbir almakta yatıyor olabilir mi? Ona bilginin yanında kültürün de verilmesi mi gerekiyor? Bilgi evrensel, kültür millî olduğuna göre, eğitim sistemimizi bu iki temel üzerine oturmamız şarttır. Peki, bugünkü sistem kültürü ne kadar önemsiyor? En az kırk yıldır “yapısal reform” yaptığımıza göre işimiz o kadar da kolay görünmüyor.

Kültür, milletin tarih boyunca geliştirdiği yaşama üslûbudur ve içinde yaşanarak kuşaktan kuşağa aktarılır. Aktarma vasıtaları ise çok çeşitlidir: Atasözleri, masallar, tekerlemeler, ninniler, şarkılar, türküler bu vasıtaların önemli bir kolunu teşkil eder. Mesela, türkülerimizi eğitim sistemimizin önemli bir parçası olarak kullansak, biz kimiz sorusunun cevabına ulaşma şansımız yükselebilir mi? Hem söz hem de nağme olan türkü, Türk’e has bir hayatı doğru algılamamız için önemli bir kaynaktır. Tanpınar, türkülerin çok büyük bir sanat kudreti taşımadığını belirttikten sonra der ki: “...kendilerini yaratan insanların malıdır, bize toprağı, iklimi, hayatı, insanı, onun talihini ve acılarını verirler. Bir kere zihnimize takıldıktan sonra onların mucizeli bir nebat büyüyüşü ile bir an gelip dört yanımızı almamaları kabil değildir.” (Erzurum, Beş Şehir, 1969, s.53).

Buradaki “kendilerini yaratan insanların malıdır” sözünü, “bir yaşama tarzının ifadesidirler” diye anlamak gerekir. Böyle olduğuna göre, eğitim sistemimiz bu “yaşama tarzı”nı doğru ve yerinde değerlendirmelidir. Mecliste ârif ol kelâmı dinle / El iki söylesen de bir söyle / Elinden geldikçe sen iylik eyle / Hatıra dokunup yıkıcı olma türküsünü ezgisiyle birlikte dinleyen bir gencin kaç öğütü çevrildiğine dikkat edelim. Yiğitler silkinip ata binende / Derelerde bozkurtlara ün olur türküsünün başka bir millete olamayacağı gün gibi ortadadır.

Demek ki türküler bizim kimlik belgemizdir. Bugünkü teknoloji imkânları, Veysel'in, Mahzuni'nin, Celal Güzelses'in, Malatyalı Fahri'nin, Muharrem Ertaş'ın, Kazancı Bedih'in sesine ve duygu dünyasına ulaşmayı çok kolaylaştırmıştır. Sistem, gençleri oraya doğru yönlendirecek bir şuura açık olmalıdır.

Ayrıca, devlet radyo televizyonları olsun, özel sektör radyo televizyonları olsun hepsine belli oranda uygulanan kültür programı yayımlama oranı yükseltilmeli, denetlenmelidir. Yemek programlarına zaman ayırabilen yayın kuruluşları türkülerimize de aynı iştahla yer ayırabilmelidir. Eğitim nasıl zorunlu ise, onun bir çeşit uygulaması olacağına göre bu programların da zorunlu tutulmasında hiçbir sakınca yoktur.

Şunu tekrar tekrar vurgulamalıyız: Kültürel geçmişimizi, yani yaşama üslubumuzu bir yana bırakarak yaptığımız her türlü medeniyet hamlemiz sonuçsuz kalmaya mahkûmdur.

Bu sayımızda da dergimizi tek yönlülükten kurtaran bir çeşitlilik var: Uğur Berk Kalelioğlu'nun "Bilimsel Tekrarlanabilirlik İlkesi Kapsamında Pozitivist Metodolojinin Evrensel Yasalara Ulaşma İdeali"; Erhan Çapraz'ın "Ozanların Âşıktan Babaya Dönüşüm Serüveni: Âşık Tarzı Şiir Geleneğinin Teşekkülünde Bektaşîliğin Rolü"; Betül Görkem'in "Âşık Seyrânî'nin Kuşlar Destanı Üzerine Ayrıntılı Bir İnceleme"; Yusuf Gökkaplan'ın "İktidardan Halka Dilin İşlevi"; Eyüp Polat'ın "Kırgızistan Devlet Tarih Müzesi Bahçesinde Yer Alan Balballar"; Kadriye Kayacan ve Münevver Özlüleci ve Ayşegül Arslan'ın "Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Hafızalarında Yer Alan Bellek Destekleyiciler ve Bunlara Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi"; Halil Turgut ve Zeynep Ergün'ün "Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Fen Sınıflarında Çoklu Bilme Biçimlerine Yer Verilmesine Yönelik Görüşleri"; Esra Özay Köse ve Şeyda Gül'ün "Lise Öğrencilerinin Botanik Bahçeleri İle İlgili Tutumları"; Hanife Gezer'in "Peçenek-Oğuz Kökenli Çıtak Türklerinin Dili Üzerine"; Edip Bukarlı'nın "Diyarbakır ve Çevresinin Hilafetin Kaldırılmasına Karşı Verdiği Tepkiler Üzerine Bir İnceleme"; Batuhan İsmail Kıran'ın "Bukarlı, Edip (2019). 19 .Yüzyıl Osmanlı Devlet Adamı Bâbânzâde Mustafa Zihni Paşa'nın Hayatı ve İlmî Kişiliği, İstanbul: Libra Kitap."; Joseph Gachigua Mungai'nin "Principals-Stakeholders Collaboration In School Guidance and Counselling: Effectiveness and Constraints In Control Of Drug Abuse Among Students In Kenya"; Joseph Gachigua Mungai'nin "Influence Of Socio-Cultural Factors On Girls' Educational and Career Aspirations In Public Secondary Schools In Samburu County, Kenya"; Paula Andrea Roa Gomez ve Andres Danelfi Vasquez Rodriguez ve Astrid Ramirez Valencia'nın "Community of

Practice: Supporting EFL Pre-Service Teachers in Conflict Resolution”; Canan Alev Mevlana ve Zihniye Okray’ın “*Selvi Boylum Al Yazmalım Filminin Göstergebilimsel Yöntem Bilimiyle Analizi*”; Ahmet Özbek’in “*Türk Hazır Giyim Sektöründe Müşteri Temsilcisi*”; Ergenekon Savrun’un “*Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi 186 Sayılı Kararından Johnson Mektubuna Türkiye’nin Kıbrıs Politikaları*” başlıklı yazıları bu çeşitliliğin açık ifadesidir.

Ekim 2019 sayımızın gün yüzüne çıkmasında emeği geçen yazarlarımıza, hakemlerimize, özveriyle çalışan ekibimize ve değerli okuyucularımıza teşekkür ediyoruz.

Yeni sayılarda buluşmak dileğiyle.

Prof. Dr. Saadettin Yıldız